

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: والری بورت – (Valery BURT) روزنامه‌نگار، مؤرخ، نویسنده
برگردان: ا.م. شبیری
۲۵ اپریل ۲۰۲۵

جنگ جهانی دوم- یورش بربرهای اروپائی

[به مناسبت پیروزی شکوهمند خلق‌های اتحاد شوروی و ارتش سرخ کارگران و دهقانان بر فاشیسم و نازیسم]-
شبیری!

رایش سوم گنجینه‌های فرهنگی اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی را به یغما برد

در جون ۱۹۴۱، ورماخت به اتحاد شوروی حمله کرد. هدف این حمله نه تنها تصرف زمین‌ها و کشتن ساکنان این کشور، بلکه غارت نامحدود، از جمله گنجینه‌های فرهنگی آن بود. در نتیجه اقدامات جنایتکارانه اشغالگران، ۴۲۷ موزه اتحاد شوروی، ۴۰۰۰ کتابخانه و بنای فرهنگی ویران شد. مجموع خسارت ۱۱۷۷۲۹۱ فقره اموال ذخیره بود. با این حال، ۸۰ سال پس از پایان جنگ جهانی دوم، المان اطلاعاتی در مورد محل اشیای گرانبهای غارت شده توسط رایش سوم ارائه نکرده است.

یغماگری مقامات رایش سوم در سطح وسیع دولتی انجام گرفت. و این در حالی است که المان در سال ۱۹۰۷ کنوانسیون «قوانین و آداب و رسوم جنگ زمینی» را امضاء کرد. طبق این سند، مصادره، تخریب یا آسیب عمدی به آثار تاریخی، آثار هنری و علمی را ممنوع است.

با این حال، نازی‌ها، با نادیده گرفتن همه قوانین و مقررات، هر آنچه را که می‌خواستند، دزدیدند. آن‌ها نه تنها در قلمرو اتحاد جماهیر شوروی که توسط ورماخت اشغال شده بود، بلکه در سایر کشورهای تحت اشغال ورماخت نیز به همین شیوه عمل کردند.

قبل از حمله به اتحاد جماهیر شوروی، **سوندرکومان‌دو کونزبرگ** [کومان‌دوی مخصوص کونزبرگ] به نام فرمانده آن، **سرگرد ابرهارد فون کونزبرگ** تشکیل گردید. این نه تنها متشکل از سربازان و افسران، بلکه دانشمندی بود که مسائل مربوط به ارزش برخی اشیاء را حل می‌کردند.

این قطعه اساس به پیشنهاد یواخیم فون رینتروپ، وزیر امور خارجه تشکیل شد. خود او یک کلکسیونر [گردآورنده] عتیقه‌جات و آثار هنری بود و قصد داشت در روسیه سود خوبی به دست آورد. همانطور که اتفاقاً سایر مقامات بالای حلقه‌های رایش سوم، از جمله مارشال رایش هرمان گورینگ نیز چنین کردند.

عتیقه‌های بی‌شماری را سربازان و افسران المانی صرفاً به عنوان «یادگاری» سرقت کردند. مطمئناً در بسیاری از خانه‌های المان هنوز هم «زیورآلات» زیبا وجود دارد که اجدادشان از اتحاد جماهیر شوروی دزدیده‌اند.

به ویژه، سوندرکومان‌دو اموال کاخ بزرگ موزه ملکه کاترین دوم واقع در روستای تزارسکویه را غارت کرد. غارتگران از هیچ چیزی چشم‌پوشی نکردند. آن‌ها حتی کاغذ دیواری ابریشمی چینی را از دیوارها برداشتند و کف پارکت موزه را از بین بردند. از کاخ امپراتور الکساندر اول، اشیای عتیقه و یک کتابخانه عظیم حاوی کتاب‌هایی به زبان‌های روسی و فرانسوی را به سرقت بردند.

غارتگران المانی مبلمان کاخ پترگوف را که بر اساس طرح‌های استاد مشهور روس، آندری وارونیخین و دیگر صنعتگران قرن هجدهم ساخته شده بود، دزدیدند. آن‌ها مجموعه‌هایی از نادرترین ظروف چینی قرن هجدهم را غارت کردند، نقش برجسته‌ها، ملبله‌ها، چراغ‌های دیواری و سقفی را از دیوارهای کاخ درآوردند. این فرمایه‌ها حتی دستگیره‌ها و تزئینات برنزی و چوبی درها را با خود بردند.

نابود شدن اتاق کهربائی کاخ کاترین واقع در روستای تزارسکویه که توسط استادان قرن هجدهم ساخته شده بود، یک ضایعه جبران‌ناپذیر بود. این گنج در زمان خود به نام «هشتمین عجایب جهان» برای فردریک اول، پادشاه پروس ساخته شد و سپس به پتر اول، امپراتور روسیه اهداء شد.

به مناسبت سیصدمین سالگرد سنت‌پترزبورگ، اتاق افسانه‌ای کهربا به طور کامل بازسازی شد و اولین بازدیدکنندگان خود را پذیرفت.

اتاق کهربا را المانی‌ها برچیدند و به کونیگزبرگ فرستادند. تا سال ۱۹۴۵ در آنجا ماند. در طول حمله ارتش اتحاد شوروی به پایتخت پروس، متولی اتاق، دکتر آلفرد روده، آن را برچید و برای تخلیه بستهبندی کرد. پس از آن، بی‌هیچ اثری ناپدید گردید...

واحد کونزبرگ کتابخانه آکادمی علوم اوکراین را که حاوی نادرترین نسخه‌های خطی کتب فارسی، حبشی و چینی، وقایع نگاری روسی و اوکراینی و نسخه‌هایی از کتاب‌های چاپ شده ایوان فدوروف، اولین ناشر بود، خالی کرد.

چندین موزه کیف، از جمله، آثار هنری اوکراین، روسیه، غربی و شرقی، به ویژه نقاشی‌ها، طرح‌ها و پرتره‌های نقاشی شده توسط ایلیا ریپین، بوم‌های نقاشی‌های دیگر نقاشان روس و مجسمه‌های مجسمه‌سازان روس مورد حمله خارجی قرار گرفت.

هزاران کتاب ارزشمند و صدها نقاشی، از جمله بوم‌های ایوان آیوازوفسکی، واسیلی پولنوف و ایوان شیشکین از خارکوف اشغالی به رایش سوم منتقل شد. مجموعه مجسمه‌های موزه به طور کامل خالی شد.

موارد فوق تنها بخش کوچکی از جنایات نازی‌ها در سرزمین‌های اشغالی اتحاد جماهیر شوروی است. تاریخ هرگز چنین سرقت گسترده، برنامه‌ریزی شده و منظمی را به یاد ندارد.

روسیه نه تنها به دست «کارشناسان هنر» کونستر، بلکه توسط سایر سازمان‌های نازی، به ویژه دفتر مرکزی اعتماد «شرق»، که گورینگ تأسیس کرده بود و ستاد عملیاتی رایشس لایتر به فرماندهی آلفرد روزنبرگ، رهبر گروه ویژه رایش ویران شد. این شامل متخصصانی بود که بر روی یکی از موضوعات خاص مانند تاریخ باستان، فرهنگ عامه، هنرهای زیبا و موسیقی «کار» می‌کردند.

علاوه بر این، افراد گروه گورینگ و ریبنترپ در همه جا می‌چرخیدند و اشیای قیمتی را برای مجموعه شخصی رؤسای خود مصادره می‌کردند. بقیه سارقان برای اربابان دیگر کار می‌کردند و طبیعتاً به فکر خود نیز بودند. برخی از اشیای غارت‌شده توسط نازی‌ها هنوز هم در حراجی‌های بزرگ دیده می‌شود.

یک واقعیت دیگر. در مارچ ۱۹۴۲، یک «نمایشگاه» بزرگ در برلین افتتاح شد که در آن آثار متعددی از اتحاد جماهیر شوروی به معرض نمایش گذاشته شد. بهترین آن‌ها قرار بود به موزه پیشوا که نازی‌ها قصد داشتند راه‌اندازی کنند، واگذار شوند.

هنگامی که بربرها عقب‌نشینی کردند، هر آنچه را که نمی‌توانستند با خود ببرند، از بین می‌بردند و یا به وحشیانه‌ترین وجه هتک حرمت می‌کردند. کسانی که به ویرانه‌های خلاقیت‌های منحصر به فرد رسیدند و این همه وحشی‌گری را دیدند، برای بیان خشم خود، جز اشک و آه، نتوانستند هیچ سخنی بگویند...

پس از جنگ کبیر میهنی، در اتحاد جماهیر شوروی کمیسیون ویژه‌ای برای ارزیابی خسارات وارده به میراث فرهنگی کشور تشکیل گردید. ایگور گرابار- هنرمند و مرمتگر، الکسی شوسف- معمار، الکسی- اسقف اعظم لنینگراد و نوگوراد، جوزف اوربلی- مدیر موزه ارمیتاژ و دیگر متخصصان اعضای این کمیسیون بودند. بر اساس محاسبات آن‌ها، خسارت و زیان به مبلغ ۱۴۰ (!) میلیارد روبل طلای «تزاری»، یعنی روبل ضرب شده قبل از سال ۱۹۱۳ بالغ شد. اما این رقم نهائی نبود. چرا که برآورد میزان خسارت ناشی از چنین یورش باند سارق و غارتگر بسادگی غیرممکن بود.

واضح است که برخی از اشیای هنری آلمان به عنوان غنائم ارتش سرخ به اتحاد جماهیر شوروی آورده شد. در دهه ۱۹۹۰، صداهای درخواست استرداد آن‌ها به آلمان به طور فزاینده بلند شد. علاوه بر این، روابط آلمان و روسیه در آن زمان تا حد قابل توجهی بهبود یافت. برلین به اعطای وام و کمک به مسکو شروع کرد. و باریس یلتسین، رئیس جمهور دائم‌الخمر روسیه به صدراعظم هلموت کهل قول داد تمام مفقودات را مسترد دارد. یک کمیسیون مشترک تشکیل گردید و مذاکرات دوجانبه آغاز شد.

اما، دومای دولتی و شورای فدراسیون روسیه با چنین «مهربانی» مخالفت کردند. در سال ۱۹۹۸، قانون فدرال «در مورد ارزش‌های فرهنگی منتقل شده به اتحاد جماهیر شوروی در نتیجه جنگ جهانی دوم و واقع در قلمرو فدراسیون روسیه» تصویب شد. بر اساس این قانون، آن‌ها ثروت ملی کشور محسوب می‌شوند.

نیکولای گوبینکو، آخرین وزیر فرهنگ اتحاد جماهیر شوروی در این باره نظر خود را به طور قانع‌کننده بیان کرد: «ماده ۱۰۷ منشور سازمان ملل متحد را یادآوری می‌کنم که در آن آمده است هیچ یک از طرف‌ها حق بازنگری نتایج جنگ جهانی دوم را ندارند. بنابراین، به نظر من المان حق ادعای هیچ چیزی، حتی آن سوزن گرامافون را که یک سرباز ساده روس از خاک آن خارج کرده است، ندارد.

فکر می‌کنم فراموش کردن همه ادعاها برای هر دو طرف المانی و روسی خوشبختی بزرگی خواهد بود: آنچه ما از دست داده‌ایم به هیچ وجه قابل مقایسه با غرامتی نیست که المان به ما پرداخته است. من به المانی‌ها، به‌ویژه جوانان پیشنهاد می‌کنم که هر روز خود را با تماشای گزارش‌های جنگ شروع کنند تا صحنه‌های ستالین‌گراد ویران‌شده، لنین‌گراد محاصره‌شده، و پترگوف سوخته را ببینند، و سپس به سر کار بروند و تمام روز به این فکر کنند که چگونه می‌توانند گناه خود را در قبال روسیه جبران کنند».

این سخنان سال‌ها پیش گفته شده‌اند، اما اکنون، در آستانه هشتادمین سالگرد پیروزی بزرگ، همان‌طور که ایرینا آنتون‌اوا، هنرشناس نامدار و مدیر موزه هنرهای زیبا به نام پوشکین در یک مصاحبه با رادیو المان بیان کرده است، همچنان موضوعیت دارند. او از المان خواست تا به این واقعیت تن در دهد که آثار فرهنگی که زمانی متعلق به آن کشور بودند، اکنون در مالکیت روسیه می‌باشند و این غنائم را به عنوان بخشی از نظام پساجنگی جهان بپذیرد. به نظر وی، غنائم هنری به‌مثابه یادآوری آنچه که با شروع جنگ می‌توان از دست داد، عمل می‌کند.

بنیاد فرهنگ ستراتیژیک

مطالب مرتبط:

از کسانی بپرسید که جنگیدند و ما را در اِلبا در آغوش گرفتند

جنگ کبیر میهنی-تابستان آتشین

تهران ۴۳، نمایش نظامی-سیاسی و عملیات «اورلرد»

۴ اردیبهشت- ثور ۱۴۰۴